

מדינת ישראל
המשרד לירושלים והתפוצות

דין וחשבון שנתי בנושא :

האנטישמיות בשנת 2014

מגמות ואירועים

מוגש בשיתוף עם ה-CFCA- הפורום לתיאום המאבק באנטישמיות

אני מתכבד להגיש את הדו"ח המכיל סקירה של האירועים על רקע אנטישמי בעולם לשנת 2014. סיכום זה מציג את המגמות המרכזיות בתופעת האנטישמיות מולן עומדות הקהילות היהודיות בתפוצות תבל.

נקודה בולטת במיוחד בדו"ח הנוכחי הינה המגמה בה הימין הקיצוני והשמאל הרדיקלי פינו את מקומם בראש רשימות המחוללים העיקריים של האנטישמיות, והאסלאם הקיצוני התבלט ככוח המניע המרכזי והדומיננטי ביותר מאחורי האנטישמיות באירופה. גם הזינוק שחל במספר התקריות האנטישמיות באמצע השנה, במהלך מבצע "צוק איתן", עת נרשמה עלייה של 400% במספר התקריות האנטישמיות בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. גרימת רוב התקריות האנטישמיות האלה מיוחס באופן מובהק למוסלמים אשר ניצלו את האווירה הציבורית הקשה כנגד מדינת ישראל, אותה ליבו אמצעי התקשורת הזרים, על מנת לפגוע ביהודים ביתר שאת.

דוגמא מזוויעה לכך התרחשה לנגד עינינו רק החודש, כאשר במתקפה אנטישמית נפשעת על מכולת יהודית בפריז, רצח מחבל מוסלמי אנטישמי ארבעה יהודים, אך ורק בגין יהדותם.

מגמה נוספת בה חזינו השנה הייתה המשך טשטוש הגבולות בין האנטישמיות החדשה לאנטישמיות הישנה. ניסיונות הדה לגיטימציה של ישראל והאשמת היהודים במזימה עולמית, משמשים בערבוביה במתקפות האנטישמיות בהן חזינו השנה. מגמה זו מחזקת את חשיבות היותה של ישראל חוד החנית במאבק של העם היהודי באנטישמיות, בתור מדינתו של העם היהודי המגנה על יהודים המותקפים בשל יהדותם, באשר הם.

למגמות אלה יש להוסיף מגמה החוזרת בדו"חות של השנים האחרונות, המזהה את עולם הרשתות החברתיות כקרקע פורה לליבוי האווירה האנטישמית בעולם, וזאת בזכות האפשרות לחולל הפגנות ואירועים אנטישמיים ולהפיץ רעל אנטישמי להמוני אנשים ברחבי העולם בלחיצת כפתור.

בתור נציגי מדינת ישראל, אין אנו יכולים להשלים עם המציאות המתוארת בדו"ח השנה. אחת ממטרות הקמתה של מדינת ישראל הייתה להוות עבור יהודי העולם נקודת משען ומקום מבטחים, צוק איתן שלא יניח לאנטישמיות להשפיע ולהכתיב את אורח החיים היהודי בעולם. המשרד לירושלים והתפוצות בראשותי, האמון על הטיפול בנגע האנטישמיות מטעם ממשלת ישראל, רואה חשיבות עליונה במאבק בלתי מתפשר באנטישמיות, כחלק בלתי נפרד מהערבות ההדדית בין ישראל לתפוצות, וימשיך לפעול בשיתוף פעולה עם המוסדות הלאומיים וארגונים נוספים, לטובת מיגור האנטישמיות בעולם ולהשבת תחושת הביטחון לאחינו בתפוצות.

בחודש מאי השנה יתקיים הפורום הבינלאומי למאבק באנטישמיות אשר יושבי הראש שלו הם שר החוץ והשר לירושלים והתפוצות. השנה ייטלו חלק בפורום נציגים ממדינות רבות בהם שרים, חברי פרלמנט ונציגי ממשל מהארץ ומהעולם, יחד עם ארגונים לא ממשלתיים, הן מהעולם היהודי והן מחוצה לו, אשר יחדיו מבקשים למצוא פתרונות ודרכי פעולה חדשות למאבק באנטישמיות על גווניה השונים כפי שאלו תוארו בדו"ח.

ברצוני לנצל הזדמנות זו על מנת להודות לפרורם לתיאום המאבק באנטישמיות על שיתוף הפעולה בכתבת הדו"ח, ועל עבודתו החשובה, במעקב ובמחקר של המגמות והאירועים האנטישמיים המתרחשים ברחבי העולם, שאפשרה את הפקת הדו"ח החשוב הזה.

- בהשוואה לשנים קודמות, בשנת 2014 חלה עלייה משמעותית באירועים אנטישמיים בעולם, כולל עלייה חדה בתקיפת יהודים. בחודשים יולי-אוגוסט 2014, נרשמה עלייה של כ-400% במספר האירועים האנטישמיים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, ככל הנראה בהשפעת מבצע 'צוק איתן'.
- שנת 2014 התאפיינה בעליית מדרגה מדאיגה במעשי הטרור ובניסיונות פיגוע נגד מטרות יהודיות, בעיקר על ידי גורמים המזוהים עם תנועות אסלאם קיצוני או ימין רדיקלי. במקביל, אפשר להצביע גם על מגמת החרפה בהתנכלויות רחוב כלפי יהודים, אירועי אלימות מילולית ופיסית, תופעות שהתגברו בעיקר במערב אירופה, בסמוך לבתי כנסת ובתי ספר יהודיים.
- קמפיין הדה-לגיטימציה והדמוניזציה של ישראל, מהווה איום מרכזי כנגד קהילות יהודיות ומדינת ישראל.
- היטשטשו הגבולות בין אנטי-ישראליות/ אנטי ציונות לאנטישמיות. עוצמתו ואופיו של הגל האנטישמי בחודשים יולי-אוגוסט, מעידה על התארגנויות של פעילי שמאל קיצוני, יחד עם מהגרים מוסלמים ומתבטאת במספר שיא של הפגנות בעלות סממנים אנטישמיים בכל רחבי העולם.
- בלטה התגברות הפעילות האנטי ישראלית בקמפוסים ברחבי ארה"ב.
- הימין הקיצוני ממשיך להוות גורם מרכזי בפעילות האנטישמית, אך ברוב המקרים האלימים שאירעו המבצעים היו ממוצא ערבי או מוסלמי.
- נמשכת המגמה של ביטויי שנאה מקוונת ואנטישמיות קלאסית ברחבי הרשת, במדיה החברתית, ובאפליקציות לטלפונים החכמים. תאוריות קונספירציה, ובראשן 'הפרוטוקולים של זקני ציון', ממשיכות להיות פופולריות ברשתות חברתיות ובאתרי אינטרנט.
- מתוך הידוע לנו רוב התקריות האנטישמיות אינן מדווחות. לפיכך, סביר להניח כי מספר האירועים גדול בהרבה מהמוצג בדו"ח. זאת לנוכח העובדה שזמינות הנתונים תלויה במידה רבה ביכולתם ובנכונותם של הקורבנות לדווח על התקריות. על מנת לאפשר דיווח, יש צורך בסביבה אוהדת, מודעות ציבורית רחבה והבנת האנטישמיות באופן כללי. הדיווח תלוי בראש ובראשונה בקורבנות עצמם - יש לעודד לעשות זאת, תוך הטמעת תחושת ביטחון מצד הרשויות וידיעה כי אלו יגיבו בהתאם. ניתן להניח כי הנתונים המוצגים בדו"ח זה, אינם משקפים את המציאות העומדת לעיני הקהילות היהודיות בעולם, אלא שהם מייצגים את קצה הקרחון ומהווים סמן.

האנטישמיות במהלך מבצע 'צוק איתן'

התבטאויות נגד פעולות צה"ל בזמן מבצע 'צוק איתן', וביקורת על התנהלותה של ישראל היו מסך עשן לאנטישמיות ספוגה בשנאה שאינה מבחינה בין ישראלי ליהודי.

האווירה רווית האלימות אפשרה הסלמה חריפה נגד ישראלים ויהודים כאחד. פרצי אנטישמיות הפכו להיות חלק בלתי נפרד מן המציאות של קהילות יהודיות רבות בעולם.

ביטויי האנטישמיות חרגו מעבר לגבולות אירופה. חלק ניכר מהתקריות ומהביטויים האנטישמיים, הגיע ממדינות דרום אמריקה, דוגמת צ'ילה וארגנטינה; מדרום אפריקה; מאוסטרליה; מקנדה וכצפוי, גם מטורקיה. יודגש כי באירופה מתגוררת הקהילה היהודית השנייה בגודלה בעולם, אחרי ארה"ב: כמיליון וחצי יהודים.

צרפת היא המקום הקשה ביותר ליהודים על אדמת אירופה כיום. "המלחמה בעזה הייתה טריגר להבעת השנאה לישראל ולשחרור הרסן מעל האנטישמיות", אמר רוג'ר קוקירמן, נשיא ה־CRIF, המועצה המייצגת של הארגונים היהודיים בצרפת, וסגן יו"ר הקונגרס היהודי העולמי. "כמעט באופן מידי, ביקורת על ישראל או התנגדות למלחמה, הפכו לקריאות גורפות נגד יהודים".

בסוף יולי הותקפו בצרפת שמונה בתי כנסת בתוך שבוע אחד; סופרמרקט כשר ובית מרקחת נפרצו ונבזזו. כמעט מדי יום נערכות במדינה הפגנות, והסמאות הנשמעות בהן קוראות: "לשסף את גרונו של היהודים", ו"להרוג את היהודים המטונפים מהביוב". לאחר הפגנה אנטיישראלית בטולוז, זרק אחד המפגינים שני בקבוקי מולוטוב אל עבר עמדת השמירה של המרכז הקהילתי היהודי בעיר. במהלך הפגנה דומה, במחוז גאפ שבדרום-מערב צרפת, ניפצו מפגינים חלון של בית שבו היה תלוי מגן דוד, ואיימו לרצוח אישה ששהתה בו.

ה"גארדיאן" הבריטי מציין, כי מספר האירועים האנטישמיים בצרפת בעשור הראשון של שנות האלפיים, היה גבוה פי שבעה מאשר בעשור האחרון של שנות התשעים. נתון זה מושפע ככל הנראה מן העימותים הצבאיים שנרשמו בישראל בעשור הזה: האינתיפאדה השנייה, מלחמת לבנון השנייה והמבצעים הצבאיים ברצועת עזה.

בתחילתו של מבצע 'צוק איתן' (יולי ואוגוסט 2014), היה צפוי כי הוא יחולל עלייה משמעותית באנטישמיות. מניסיון העבר ידוע כי ברגע שעומת מתלקח במזרח התיכון, מספר התלונות על אנטישמיות, ומספר התקריות האנטישמיות, עולה.

מספר הדיווחים על התקריות האנטישמיות שנרשמו לאחר תחילתו של מבצע 'צוק איתן', הוא גבוה באופן משמעותי בהשוואה למספרים שנרשמו במהלך המחצית הראשונה של השנה, וכן מן התקופה המקבילה בשנת 2013.

מספר התקריות שנרשמו במהלך העימות, ומיד לאחר מכן, היה גבוה לפחות כמו מספר התקריות שדווחו במהלך המחצית הראשונה של השנה, ובמדינות מסוימות אף גבוה פי ארבעה.

התקריות שדווחו במהלך העימות, היו לעתים קרובות יותר בעלות אופי אלים יותר, ובמספרים גדולים יותר מבעבר.

מבצע 'צוק איתן' הוציא לרחובות אירופה עשרות אלפי אנשים שהשתתפו בהפגנות פרופלסטינאיות, אשר התקיימו בכל הערים הגדולות בעולם. אולם, ההפגנות המגנות את התנהלותה של ישראל בעזה, חרגו מהפגנות אנטיישראליות, והפכו למיצג אנטישמי אלים.

על פי דו"ח של הליגה נגד השמצה (ADL), בעקבות המבצע, נרשמה התגברות דרמטית בפעילותן של קבוצות סטודנטים הפועלות לבידודה, ולדה-לגיטימציה של מדינת ישראל בקמפוסים של האוניברסיטאות והמכללות בארה"ב.

במהלך סמסטר הסתיו, הוכפל מספר האירועים האנטי ישראליים שהתרחשו בקמפוסים בארה"ב. עד כה נמנו בתקופת זמן זו, למעלה מ-75 אירועים אנטי ישראליים בקמפוסים ברחבי ארה"ב, בהשוואה ל-35 בלבד בתקופה המקבילה בסתיו 2013.

תובנה נוספת שאפשר לקבל מן הביטויים האנטישמיים שדווחו לאחר תחילת העימות, היא היווצרותן של קו הפרדה מטושטש יותר ויותר בין ביקורת לגיטימית על ישראל לבין אנטישמיות, במיוחד במדיה החברתית, אשר נעשה בה לעתים קרובות שימוש לסירוגין בין 'יהודי', 'ציוני' או 'ציונאצי'.

אנטישמיות אסלאמית

הגל החדש של אנטישמיות המכה עתה באירופה, שונה באופן מהותי מגלים קודמים. מקורה של האנטישמיות החדשה אינו רק בגילויים הנארנאציים האופייניים; חלק גדול מן הרוח האנטייהודית באירופה, מקורו באירופאים ממוצא מוסלמי.

האנטישמיות המסורתית של הימין הקיצוני של אירופה חיה וקיימת. וכך גם זו של השמאל הקיצוני, אולם, עליית האנטישמיות המוסלמית היא האחראית לשינוי הטרי בנימת השנאה באירופה ולעליה בתקריות בפועל מעבר לרמת הדיבורים וההסתה.

האנטישמיות האסלאמית תופסת את מקומה כאנטישמיות המובילה במדינות המערב. מרביתם של האירועים האנטישמיים המדווחים, בוצעו על ידי מוסלמים, בעיקר במדינות בעלות קהילות מוסלמיות גדולות.

אנחנו רואים דוגמאות רבות לכך בשנה האחרונה:

בגרמניה, חלה עלייה במספר המעצרים של אנשים ממוצא ערבי וטורקי, בחשד לפעילות אנטישמית בשנים האחרונות, וכן, נרשמה גם עלייה מדאיגה בביטויים אנטישמיים בקרב סטודנטים מהגרים. בצרפת, במהלך מבצע 'צוק איתן', אלפי מוסלמים הקיפו בית כנסת ורגמו אותו באבנים, בשעה שהמתפללים מצטופפים בפנים. שבועיים לאחר מכן, 400 מפגינים מוסלמים תקפו בית כנסת ובתי עסק בבעלות יהודית בצפון פריז, תוך שהם צועקים: "מוות ליהודים".

בבלגיה, אשר מאפייניה דומים בחלקם לצרפת, חלה, במהלך 2014, עלייה במספר האירועים האנטישמיים, כשהבולט שביניהם הוא הפיגוע שבוצע במוזאון היהודי בבריסל, בחודש מאי, על ידי מהדי נמוש, אזרח צרפת.

בגרמניה, נשמעו לראשונה מאז השואה הקריאות: "יהודים לתאי הגזים" מפי מפגינים מוסלמים. שוטרים נאלצו להגן על תייר ישראלי אשר פסע בסמוך להפגנה, לאחר שהמפגינים הבחינו בכובע שחבש, והסתערו לעברו, תוך כדי שהם צועקים: "יהודי, אנחנו נתפוס אותך!".

גם בריטניה המשיכה להוות מוקד פעילות מרכזי באירופה בתחומי האנטישמיות, בדגש על אנטי-ציונות. הפגנות נגד המלחמה אשר התקיימו בבריטניה, לא הפכו אלימות, אך חל זינוק במספר התקריות האנטישמיות מאז שהחל המבצע בעזה.

ימין קיצוני

היחס ליהודים מצד מפלגות הימין הקיצוני הפוליטיות באירופה, הוא עניין גאוגרפי כיום: בחינה של רוב מפלגות הימין הקיצוני באירופה מעלה כי כל המפלגות האנטישמיות, להוציא אחת (ביוון), פועלות במדינות שהשתייכו בעבר לגוש הקומוניסטי. מנגד, כל המפלגות הקיצוניות שאינן אנטישמיות, פועלות במערב אירופה, שם בחרו המפלגות להרחיק עצמן מתפיסות אנטישמיות, בין אם מתוך שינוי אמיתי, ובין אם מסיבות טקטיות.

מפלגות הימין באירופה עוברות שינוי. מפלגות אשר בעברן היו אנטי-אמריקניות ואנטישמיות הופכות לפילושמיות, מנקות את שורותיהן מדוברים קיצוניים ומתרחקות באופן מעשי מאמירות ומעשים בעייתיים.

מפלגות אלו עוברות מגישה קסנופובית כוללת לגישה אנטי מוסלמית. הרעיונות האנטי מוסלמיים והדיון במדיניות ההגירה באיחוד האירופי הופכים להיות חלק מן המיינסטרים הפוליטי, בעוד שבעשרות השנים האחרונות נמצאו רעיונות אלו בשולי החברה.

בהולנד ובאיטליה, 'מפלגת החירות' ו-'הליגה הצפונית' בהתאמה, הן שתי מפלגות שמלכתחילה אינן משתייכות לימין הקיצוני המסורתי, ואף אפשר לסווגן כפילושמיות. חלק נכבד מפעילי המפלגות הללו, מקורו בשמאל האירופי, והן מציעות תפיסות כלכליות ליברליות, בשונה מן הימין הקיצוני המסורתי התומך, על פי רוב, בסוציאליזם כזה או אחר, המשולב עם תפיסות לאומניות גזעניות.

סיבה אפשרית לכך היא שהימין הרדיקלי המקורי, ביקש לדאוג לרמת החיים של קבוצת הרוב תוך שלילת זכויות מיעוטים, ואילו המפלגות בהולנד ובאיטליה, זיהו כבר בתחילת המילניום את הבעייתיות שבמדיניות הרווחה האירופית המעודדת הגירה בלתי חוקית, והישענות על מערכת הרווחה במקום עבודה. באיטליה, "הברית הצפונית", שבעבר נטען כלפיה שהיא בעלת תפיסות פשיסטיות וקסנופוביות, שינתה את תפיסותיה לאחר פיגועי ה-11 בספטמבר 2001.

כאמור, יוצאת מן הכלל היא מפלגת השחר הזהוב היוונית, המפלגה הנאורנאצית המציגה רטוריקה אנטישמית פרועה, כמו גם גזענית כלפי עמים אחרים. ככלל, אפשר למקמה היום בקצה הסקלה הימנית באירופה. מפלגה זו מתרפקת על המשטר הפשיסטי שהונהג ביוון בין השנים 1936-1941, "4 אוגוסט" שמו. רבים מחבריה נושאים קעקוע של צלב קרס, ואחד מדובריה, איליאס קאסידיאריס, אף ציטט מתוך 'הפרוטוקולים של זקני ציון', מעל בימת הפרלמנט, משל היה זה מסמך לגיטימי ואותנטי.

גם במדינות הגוש הקומוניסטי לשעבר, אף אלו המשתייכות כיום לאיחוד האירופי, ישנה אנטישמיות גלויה ופרועה. בהונגריה זוהי 'יוביק', מפלגת הימין הקיצוני שהיא בעלת סממנים אנטישמיים מובהקים, ומאמינה בקונספירציה יהודית להשתלטות על הונגריה. בבחירות שנערכו בחודש אפריל, התבטאה 'יוביק', לא פעם, בחריפות נגד יהודים ונגד צוענים. היא זכתה ב-20.54 אחוזים מן הקולות, והפכה למפלגה השלישית בגודלה במדינה, ולמפלגת הימין הקיצוני החזקה באירופה.

שמאל רדיקלי

כיום קיימת קואליציה של אנטישמיות אסלאמית, נוצרית ואנטיממסדית מצד שמאל רדיקלי אירופי. כל הגופים הללו, כולל הפמיניסטיות וארגוני הלהט"ב, הבאים ממקום אנטיממסדי, רואים בממסד גוף המגן על היהודים. לכן, אנטיממסדי משמעו פעמים רבות אנטייהודי. האנטיממסדיות מאחדת אותם, למרות ההבדלים התרבותיים ביניהם. פמיניסטיות ומוסלמיות לבושות מכף רגל ועד ראש, אינן נפגשות בשום מקום אחר חוץ מזירה זו, נגד הממסד ונגד יהודים.

לא תמיד אפשר להבחין בין ביקורת לגיטימית נגד ישראל לאנטישמיות במסווה, אבל האנטישמיות היא אחד המרכיבים בביקורת הזאת. למשל, במאמר ב'אינדיפנדנט' שקרא לישראלים: 'רוצחי ילדים', יש מטען אנטישמי. זהו מושג נוצרי ישן.

גם הסופר הנורווגי יוסטיין גורדר, כתב מאמר שבו כינה את הישראלים: 'רוצחי ילדים', ולא הצדיק את זכותה של ישראל להתקיים. שורה שלמה של כותבים הופכת את ישראל למקור המרכזי לאלימות בעולם, הבעיה הגדולה של האנושות. זה מחזיר אותנו לשקר הגדול הטוען שהיהודים הם המקור לצרות בעולם.

לפי הסקרים, מחציתם של האירופאים כיום חושבים כך, וכן גם שישראל נוהגת בפלסטינים כמו שהנאצים נהגו ביהודים.

הקשר בין האנטישמיות הקלאסית לבין מה שרואים היום באירופה, חזק ביותר. האנטישמיות העכשווית כוללת את כל הסממנים של האנטישמיות הקלאסית – אף ארוך, תאוות דם, בצע כסף, שחיטת ילדים בשביל מצות וכו'.

סקר ה-100 העולמי של הליגה נגד השמצה

יותר מ-50 אלף איש ב-102 מדינות ענו על סקר האנטישמיות הגדול שערכה הליגה נגד השמצה. מן הסקר התגלה כי אחד מכל ארבעה נגוע באנטישמיות. הנסקרים קיבלו רשימה של דעות קדומות שליליות על יהודים. אלה שסימנו "נכון" על רוב השאלות, סווגו כמחזיקים בעמדות אנטישמיות.

הדעה הקדומה הנפוצה ביותר היא ש"יהודים נאמנים יותר לישראל מאשר למדינות בהן הם מתגוררים" כפי שמאמינים 41% מן המשיבים. גם בדעה ש"ליהודים יש יותר מדי כוח בעולם העסקים", מחזיקים 35%.

ברצועת עזה ובשטחי יהודה ושומרון, נמצא ש-93% הם בעלי עמדות אנטישמיות, אחריהם באות עירק, תימן, ואלג'יר. תושבי לאוס נמצאו הכי פחות אנטישמיים, עם רק 0.2% מן הציבור. יחד איתם ברשימה, נמצאים תושבי הפיליפינים, שוודיה, הולנד ובריטניה. גם כאן רואים את העליה והבולטות של האנטישמיות המוסלמית.

בנוסף, על פי הסקר, שני שלישים מאוכלוסיית העולם כלל לא שמעו על השואה או שהכחישו את הדיווחים ההיסטוריים אודותיה, ורק 45% ידעו על קיומה. "על אף הנתון המטריד שרק 45% מן הנסקרים שמעו על השואה, הרי שבמערב אירופה, הנתונים טובים בהרבה, שם 94% מקרב הנסקרים מכירים את ההיסטוריה", אמר אייב פוקסמן, ראש הליגה נגד השמצה. "בה בעת, הממצאים מצביעים על פער מדאיג בין מבוגרים לצעירים, בעוד שהמבוגרים מודעים להיסטוריה שלהם. כנראה שלאחר יותר מ-70 שנה למלחמת העולם השנייה, צעירים מעולם לא שמעו או למדו אודות קורותיהם של ששת המיליונים שנכחדו".

עוד עלה מן הסקר כי 18% סבורים שהיהודים הם למעלה מעשירית מאוכלוסיית העולם, בעוד שהנתון האמתי הוא 0.19%. 74% מן המשיבים טענו: "מעולם לא פגשתי ביהודי".

אנטישמיות באינטרנט

האינטרנט המשיך להוות קרקע פורייה במיוחד להתפשטות האנטישמיות. בסקר שנערך השנה מטעם הליגה נגד השמצה, נמצא כי לא פחות מ-69 אחוזים מבני הנוער בישראל, נתקלו בביטויים אנטישמיים באינטרנט. כמעט שלושה רבעים מן הנסקרים דיווחו כי נחשפו לקריקטורות אנטישמיות ולדימויים

וסמלים שונים, כגון צלבי קרס. קבוצות טרור השתמשו אף הן במדיה החברתית ככלי לעודד ולקדם אלימות נגד ישראל.

השימוש כיום ברשתות חברתיות לפרסום דברי שנאה, אנטישמיות והכחשת שואה, הוא נרחב, ומעורר

בעיות רבות. אתרי אינטרנט ורשתות חברתיות רבות כגון: MySpace, Twitter

ו-Facebook, משמשים קרקע פורייה לפרסום דברי שטנה ברשת. הרשתות החברתיות השונות מתמודדות או שאינן מתמודדות עם המצב בדרכים שונות, אך כולן משתמשות בתנאי השימוש שלהן, ולא בחוק, בתור הרף הקובע אם הדברים מהווים בעיה או לא. ב-Facebook פועלות ללא הפרעה קבוצות אנטיישראליות ואנטישמיות כגון: קבוצה ששמה Israel Is NOT A Country, Delist It from Facebook As A Country! ובפרסומיה נכתב, בין היתר: "לא רק למחוק אותה

מ-Facebook אלא ממפת העולם, אינשאללה". כמו כן, ישנה קבוצה שעניינה 'הפרוטוקולים של זקני ציון', ובדברי ההסבר שלה נכתב כי מדובר ב"תכנית היהודית לכבוש את העולם".

ו-Facebook ושאר הרשתות החברתיות, אינן מכירות באנטישמיות והכחשת שואה כצורות ביטוי של דברי שנאה ושטנה. תלונות של משתמשי Facebook על תוכן פוגעני או בלתי ראוי נדחות והתוכן נשאר ב-Facebook.

דהלגיטימציה

מגוון מדינות, תנועות, איגודים וארגונים אינם מקבלים את זכותו של העם היהודי להגדרה עצמית במדינת ישראל, ולפיכך את אופייה היהודי של ישראל. גופים אלה, הכוללים, בין השאר, מדינות ערביות, מדינות עולם שלישי, תנועות אסלאמיות, תנועות שמאל קיצוניות אירופאיות וקבוצות אנטישמיות, הפכו את הדהלגיטימציה של מדינת ישראל לדפוס מכוון של פעולתם. המושג הנ"ל מתייחס לתהליך המוביל גופים אלה לשתף פעולה במהלכים דיפלומטיים והסברתיים כנגד מדינת ישראל.

תנועת ה-BDS (Boycotts Divestment and Sanctions), שעטתה כסות של מאבק למען זכויות אדם, ובשירות המשפט הבינלאומי, התגלתה כתנועה אנטישמית במובהק, אשר כל פעולותיה ממוקדות בפגיעה במדינת ישראל ובה בלבד.

המאמץ ההולך וגובר לבצע דהלגיטימציה למדינת ישראל, באמצעות חרמות וקמפינים של נישול, על ידי אישים ידועי שם בתחומי התרבות והמדע או על ידי מוסדות דתיים ועסקיים או איגודים, עתיד להוביל באופן בלתי נמנע להתדרדרות במצבם של היהודים במדינות רבות.

מטרתם של גורמים אלו היא בידודה של ישראל במרחב הבינלאומי ולבסוף הפיכתה למדינה מצורעת באמצעות דמוניזציה של ישראל, קידום מדיניות של חרם (הסטת השקעות וסנקציות כלכליות) ויציאה למאבק משפטי נגד המדינה ואזרחיה.

דמוניזציה של ישראל יוצרת הצדקה אידאולוגית לנקיטת צעדים מעשיים במטרה לערער על הלגיטימציה של המדינה. דמוניזציה מושרשת היטב בנרטיב המתאר את ישראל כישות קולוניאליסטית בלתי לגיטימית, אשר נוסדה בחטא ואשר עושה שימוש בשיטות נאציות, באפרטהייד ובגזענות. נרטיב זה מקבל משקל במספר זירות מפתח, כמו מחאות ציבוריות והפגנות בזירת המדיה ובקמפוסים.

קריאות לחרמות במגוון תחומים - קריאות ליישום קמפיין ה-BDS, נשמעו בשנה האחרונה בתחומי האקדמיה, התרבות, המדע, הביטחון, הספורט והכלכלה.

ניסיונות לעשות דמוניזציה לישראל, מספקים פלטפורמה אידאולוגית ורטורית לקידום מדיניות של חרם, הסטת השקעות וסנקציות בתחומי האקדמיה, הכלכלה, התרבות, הספורט והביטחון. לאחר ועידת דרבן הראשונה, הוקמה 'תנועת ה-BDS' המורכבת מארגונים בלתי ממשלתיים. לכאורה, תנועת ה-BDS נועדה להשפיע על מדיניותה של ישראל והיא אינה מקדמת דהלגיטימציה. אולם ארגונים שונים שהם חלק מתנועת ה-BDS, מערערים על הלגיטימציה הבסיסית של מדינת ישראל. קבוצות ואינדיבידואלים אנטיישראליים פועלים פעמים רבות גם בזירה המשפטית כאמצעי למאבק בישראל. למרות הטענה של מחוללי המתקפה המשפטית, שהם פועלים אך ורק על מנת לקדם אינטרסים הומניטריים, מעורבות חמאס בכמה מן המקרים יכולה להעיד על כך שמטרת המאבק המשפטי נגד קצינים ומנהיגים פוליטיים ישראלים, אינה תמיד טהורה. בבריטניה ובמדינות נוספות באירופה נוצרה רשת של עורכי דין שגיבשה רשימת מבוקשים מקרב קציני צה"ל. הרשת הזו פרוסה בבריטניה, בהולנד, בספרד, בבלגיה ובנורבגיה, והחוקים הכלולים שם מאפשרים הוצאות צווי מעצר נגד אזרחים זרים החשודים בביצוע פשעי מלחמה. עורכי הדין מקבלים את המידע מפעילים פרופלסטיניים העוקבים אחר ארגונים יהודיים ופרויישראליים המזמינים קצינים מצה"ל להרצות בפניהם. לדברי אחד מעורכי הדין הפעילים ברשת זו, מספר מצומצם של שמות של קציני צה"ל, אף נמצא ברשימות המעקב של משטרת בריטניה האמורה להוציא נגדם צו מעצר מיד עם הגעתם לבריטניה.

צרפת

במהלך השנה החולפת, רמת האנטישמיות והאלימות נגד יהודים בצרפת הגיעה לשיאים חדשים, דבר המציב את צרפת כמדינה המסוכנת ביותר ליהודים כיום. האירועים האנטישמיים עלו ב-100%. מחצית האירועים המסווגים בתור אירועים "גזעניים" מופנים נגד יהודים, זאת למרות שאלו מהווים פחות מאחוז אחד מכלל האוכלוסייה. במהלך 2014 התרחשו כ-1000 אירועים אנטישמיים בקטגוריות שונות, שכללו גם עשרות תקיפות אלימות. עשרות יהודים הוכו או הותקפו בנשק קר, ובקבוקי תבערה הושלכו על בתי כנסת ועל עסקים של יהודים. שיאן של התקיפות האלימות התרחש בחודש נובמבר: כשלושה מוסלמים פלשו לביתם של בני זוג יהודים בפרבר של פריז (Creteil), אנסו צעירה בת 19, שדדו את תכולת הבית, תוך שהם אומרים כל העת שהם עושים זאת "בגלל שאתם יהודים".

יודגש כי מרביתן המכרעת של התקיפות האנטישמיות בצרפת, מתבצעות ע"י אזרחים מוסלמיים. ארגון הגג של המוסדות היהודיים במדינה (SPCJ), הביע דאגה מצורות חדשות של אלימות נגד יהודים, כמו תקיפות בידי כנופיות מאורגנות, תקיפות של בתי כנסת, השחתת בתי עסק יהודיים ופעולות טרור. במהלך מבצע 'צוק איתן', התקיימו בצרפת הפגנות סוערות נגד פעולות ישראל ברצועת עזה, והן גלשו גם לתגובות אלימות כלפי יהודים, להשחתת בתי עסק יהודיים ואף למצור על בית כנסת בפריז. ההפגנות עוררו חששות רבים בקרב היהודים המתגוררים במדינה. "התחושה היא ששליטת הרחוב היא בידי הפורעים, ומצב היהודים אינו בטוח כלל", אמר אז שליח ההסתדרות הציונית העולמית בפריז, שמחה פלבר.

סקר חדש שנערך לאחרונה מאיר, בין השאר, כיצד באה לידי ביטוי האנטישמיות במגזרים שונים בחברה הצרפתית. מדובר בהצהרות מן הסוג של: "ליהודים יש כוח רב מדי בתחום..." (פריטים מבחינים בין הכלכלה, התקשורת, הפוליטיקה), אך גם בתזות מגוחכות ("קיימת מזימה ציונית בקנה מידה עולמי" או: "היהודים אחראים למשבר הכלכלי הנוכחי"). מעניין לראות שרוב הצרפתים (53%) אינם מסכימים עם אף אחת מהצהרות אלו, אך מסקרי דעת קהל נובע שאחוזי ההסכמה הגבוהים ביותר הם בימין הקיצוני, בשמאל הקיצוני ובמוסלמים המסורתיים.

בריטניה

על פי נתונים שאנו מקבלים מארגון נאמני ביטחון הקהילה היהודית בבריטניה (ה-CST), עולה כי התגובות האנטישמיות לעימות שהתרחש הקיץ בין ישראל לחמאס, העלו את התקריות האנטישמיות בבריטניה לרמת שיא.

ארגון ה-CST תיעד מאות תקריות אנטישמיות במהלך חודשי יולי-אוגוסט 2014, עלייה של למעלה מ-400 אחוזים, לעומת התקריות שנרשמו בחודשי יולי-אוגוסט 2013, ורק מעט פחות מסך התקריות האנטישמיות שנרשמו בכל ששת החודשים הראשונים של שנת 2014.

בניגוד לצרפת, שם התרחשו אירועים אלימים רבים, ארגון ה-CST תיעד מעט תקיפות אנטישמיות אלימות. אף אחת מהן לא סווגה כ"אלימה מאוד", כלומר, כללה איומי חיים או נזק גופני חמור. אף אחת מן התקיפות לא הסתיימה בפציעה רצינית. ניתן לסווג את מרביתם של האירועים האנטישמיים בבריטניה כתקריות של התנכלות, הכוללות קללות, כתובות נאצה אנטישמיות, התנכלות אנטישמית

במדיה חברתית ומקרים ספורים של דואר נאצה. מרק גרדנר, מנהל התקשורת של ה-CST, אמר כי בעוד שהנתונים הסטטיסטיים לגבי רמות התקריות האנטישמיות סייעו לארגון למדוד מה התרחש במהלך הקיץ, "חשובה יותר הייתה אולי הדרך שבה יהודי בריטניה דיווחו כיצד הם חשים בנוגע למה שקורה. המשוב המדהים שהתקבל היה שהם מעולם לא חשו כה מבודדים וכה חרדים לגבי המשמעות היכולה לנבוע מכך לגבי העתיד שלהם".

הולנד

גל קשה ואלים של אנטישמיות עבר על יהודי הולנד בשנת 2014. אלו הם כמה מאירועי השנה האחרונה: מכוניות של יהודים באמסטרדם רוססו בצלבי קרס והושחתו; פצצה מייצור עצמי הושלכה על בניין מגורים שעליו התנופף דגל ישראל; ביתו של הרב הראשי של הולנד, בעיר אמסטרדם, נרגם באבנים פעמיים בשבוע אחד.

ארגון CIDI, העוקב אחר גילויי אנטישמיות, ופועל למען יהודי הולנד, מדווח על עלייה גדולה בביטויים האנטישמיים בתקשורת ובציבור בתקופת מבצע 'צוק איתן': משניים-שלושה מקרים בשבוע, ל-30 מקרים, "...וצריך להביא בחשבון שאלו הם רק 10 אחוזים מן המקרים המתרחשים במציאות", אומרת אסתר ווט, העומדת בראש הארגון. "השד יצא מהבוקר. האנטישמיות צפה על פני השטח, אנשים מרגישים חופשיים להביע אותה". ווט מספרת כי יהודים הסירו מזוזות ממשקופי הדלתות בכניסה לבתיהם, כדי לא להפוך יעד למתקפות. על פי הניתוח של ה-CIDI, כ-70 אחוזים מן המפגינים ההולנדיים נגד ישראל והיהודים, הם מהגרים או בני מהגרים, בעיקר טורקים או מרוקאים. 30 האחוזים הנותרים הם הולנדים החיים במדינה ארבעה דורות ויותר.

בלגיה

בבלגיה, כ-30 אחוזים מן האוכלוסייה מחזיקים בעמדות אנטישמיות. השנה סולקה אישה מחנות רק בשל היותה יהודייה. ניצולת שואה התקשרה למוקד חירום רפואי, וכשהרופא הבין שהיא יהודייה, הוא אמר לה: "סעי לעזה. שם באמת תבניי מה זה להרגיש רע".

שיא האירועים האנטישמיים באירופה השנה היה פיגוע הירי במוזאון היהודי בבלגיה. ב-24 במאי 2014. מהדי נמוש, אזרח צרפתי שחזר מסבב ג'יהאד בסוריה, התפרץ אל המוזאון היהודי של בלגיה בבריסקל תוך שהוא יורה ברובה סער לכל עבר. כתוצאה מן הירי נרצחו ארבעה בני אדם: אזרח בלגי שעבד במוזאון, אזרחית צרפתייה שהתנדבה בו, וזוג אזרחים ישראליים, עמנואל ומרים ריבה, שביקרו במוזאון. לאחר ההתקפה שנמשכה פחות מדקה, הצליח היורה להימלט מן המקום באמצעות רכב. לפי מצלמות האבטחה, הוא חבש לראשו כובע מצחייה. במהלך החקירה גילו שבמקום אין כלל שומרים, והיורה פעל ללא הפרעה. בסוף מאי 2014 נעצר מהדי נמוש במרסיי, כשברשותו אקדח ורובה מן הסוג ששימש לפיגוע. בסוף יולי, הוסגר מהדי נמוש לידי משטרת בלגיה.

גרמניה

במהלך שנת 2014 הוכפל מספר התקריות האנטישמיות בגרמניה. מדיווחי הממשלה הפדרלית עולה, כי בשנה החולפת התרחשו מאות אירועים אנטישמיים בגרמניה (הנתון התפרסם בעקבות שאילתא שהעלתה בנושא סגנית נשיא הבונדסטאג). לדוגמה: מאז פרוץ העימות ברצועת עזה, רשמה משטרת

ברלין, במשך 20 יום, 133 תלונות בגין אנטישמיות. לשם השוואה: בכל השנה שעברה נרשמו 195 אירועים.

בניגוד לשנים קודמות, בהן האירועים האנטישמיים היו ברובם המכריע בעלי מאפיינים של ימין קיצוני, השנה חלה עלייה משמעותית בשיעור המוסלמים החשודים בביצוע האירועים האנטישמיים. במהלך מבצע 'צוק איתן' התקיימו בגרמניה הפגנות סוערות נגד פעולות ישראל ברצועת עזה, בהשתתפות מהגרים מוסלמיים מטורקיה, בצוותא עם פעילי שמאל וימין קיצוני, שגלשו להפגנות אנטישמיות בוטות. השיא היה בברלין, שם קראו את הקריאה: "יהודים לגז".

דיטר גראומן, ראש העצרת היהודית הגרמנית, אמר: "המהומות הפעם הן הגרועות ביותר שהיו מאז תקופת הנאצים. ברחובות אתה שומע קריאות כמו: "יהודים לגז!" ו"יהודים למשפחות!", וזה לא נשמע כבר כמה עשורים בגרמניה. אלו הם אינם כרוזים המבקרים את המדיניות הישראליות, אלא מסרים של שנאה טהורה נגד היהודים".

סקר שנערך בגרמניה מצביע על עלייה באנטישמיות ובדעות האנטי-ישראליות, עקב מבצע 'צוק איתן'. רבע מן העם הגרמני סבור שישראל נוהגת בפלסטינים כפי שהנאצים נהגו ביהודים. הסקר מעלה כי מבחינות רבות, האנטישמיות בגרמניה פחתה בעשור האחרון, אבל הוא מצביע גם על עלייה חדה בעמדות השליליות כלפי ישראל והיהודים באופן כללי, במהלך החודשים יוני-ספטמבר השנה, כלומר, במקביל למבצע 'צוק איתן'.

בתוך כך מתחזקת בגרמניה תופעת האנטישמיות במגרשי הכדורגל. במסגרת זו גופים נאורנאציים עושים שימוש הולך וגובר במועדוני הספורט על מנת לקדם את האידאולוגיה שלהם. כך, בחודשים האחרונים הפכה המילה "יודן" (יהודי) לקללה רווחת במגרשי הכדורגל, גם אם אין על המגרש אף שחקן יהודי. יצוין כי אפשר לראות את התופעה בכל רחבי גרמניה, ובעיקר במזרח המדינה. הקורבנות העיקריים של התופעה הם מועדוני ספורט של "מכבי" אשר פרוסים על פני 15 ערים ברחבי גרמניה.

הרשויות בגרמניה מפגינות, מצדן, קו נוקשה וחוסר טולרנטיות כלפי גילויי אנטישמיות, ונוקטות יד קשה כלפי העומדים מאחוריהם. לאחר ההפגנות האנטישמיות בגרמניה, בחודש יולי, השלטונות הגרמניים אסרו על קיום הפגנות נגד ישראל.

אוסטרליה

במהלך השנה החולפת חלה עלייה בממדי האנטישמיות באוסטרליה. מדו"ח שפרסמה מועצת הקהילות של יהדות אוסטרליה (Executive Council of Australian Jewry), עולה כי חלה עלייה של כ-40 אחוזים באירועים האנטישמיים בשנת 2014, לעומת השנה הקודמת.

רובם של האירועים התרחשו באזור ניו סאות'וויילס, שם נגרמו הפגיעות הקשות ביותר. לרשויות דווח על 183 תקריות. בעוד שאשתקד דווח על 126 תקריות באותו פרק זמן. בשאר האזורים, מספר האירועים האנטישמיים היה מינורי.

הדו"ח מציין את האירועים האלימים כ"מגמה המטרידה ביותר". סביב בית ספר יהודי בשם "ישיבה סנטר" בבונדי, הוקמה חומה גבוהה, בכדי למנוע ירי על בית הספר. שיאם של האירועים האלימים היה בחודש אוגוסט: שמונה גברים עלו להסעה של תלמידים בני 8-12 והחלו להתפרע ולאיים בפגיעה בילדים.

טורקיה

בעקבות מבצע 'צוק איתן' עבר על טורקיה גל גדול ועכור של אנטישמיות שזעזע את הקהילה היהודית, המונה כ-20 אלף בני אדם. ארדואן ניצל את הבחירות לנשיאות כדי לשפוך שמן על מדורת השנאה כלפי היהודים. ארגונים שונים קראו להחרים עסקים בבעלות יהודית, וכמה מבעליהם התבטאו נגד הסופר היהודי הטורקי מריו לוי. למרות השתדלותה של הקהילה היהודית לשמור על פרופיל נמוך, המתפללים בבית הכנסת אורטקוי נחרדו לראות מפגינים המתקהלים מחוצה לו וזורקים ביצים לעברו. מה שמלבה את האש בחלק מן המקרים, הוא השיח המתלהם המתנהל ברשתות החברתיות הטורקיות, והקריאות המועלות בהן לתקוף יהודים. לדוגמה, הזמרת ילדיז טילבה צייצה למאות אלפי מעריציה דברי שבח לאדולף היטלר: "אף על פי שלא גמר את העבודה". במקרה זה אפשר לראות את ההסכמה שבשתיקה באופן שבו טורקיה מנציחה את האנטישמיות באמצעות מתן פתחון פה לקולות קיצוניים. העובדה שהמערכה בעזה התנהלה בזמן קמפיין הבחירות לנשיאות רק היטיבה עם ארדואן, ראש הממשלה דאז והנשיא הנוכחי. ארדואן ניצל את עצרות הבחירות שלו לנאומים שבהם השווה במפורש את מעשי ישראל ברצועה למעשיו של היטלר והצהיר שישראל "תטבע בדם שהיא עצמה שופכת". גם העיתונות הממשלתית הפכה למעוז של שיח שנאה אנטישמי ובתשבץ שפרסם העיתון 'יני אקיט', הופיעה דמותו של היטלר ברקע. העורך הראשי של עיתון זה מתארח בקביעות במטוסו של ארדואן. בעיתונים אחרים איימו תומכי ארדואן על הקהילה היהודית בתרחישים דמויי פוגרום, אם חברה לא יגנו את פעולות ישראל בעזה. בולנט ילדרים, יו"ר IHH, הארגון שהוציא את משט המרמרה לרצועת עזה, ובעל קשרים הדוקים עם הממשלה הטורקית, אמר כי: "אם הקהילה היהודית הטורקית לא תשים קץ לפעולות ישראל, יתרחשו דברים רעים מאוד, מפני שהולך ונעשה קשה לרסן את הצעירים שלנו". בניגוד לרבות ממדינות אירופה, ממשלת טורקיה אינה הגורם הפועל לריסון הקולות האלו, אלא דווקא הכח העיקרי שעומד מאחוריהן.

ארצות הברית

גם השנה התאפיינה ארה"ב ברמת אנטישמיות גבוהה, הן מבחינת מספר התקריות האנטישמיות הן מבחינת חומרתן. האירועים האנטישמיים בארצות הברית כללו התנכלויות, ריסוס כתובות נאצה, חילולים ואירועים אלימים. השיא שבהם היה בחודש אפריל, בשעה שפרייזר גלן מילר גיוניור, בן 74, מנהיגה לשעבר של מפלגת הפטריוטס הלבנה בצפון קרולינה (שנקראה בעבר אבירי קרולינה של הקרקלוקסקלאן), ירה למוות בשלושה אנשים, סב ונכדו ואישה מבוגרת, אותם חשב בטעות ליהודים בפתח מתקנים יהודים ב-Overland Park, Kansas.

פעילות אנטי-ישראלית בקמפוסים

בתחילת שנת הלימודים, מיד לאחר סיום מבצע 'צוק איתן', נרשמה התגברות דרמטית בפעילותן של קבוצות סטודנטים הפועלות לבידוד ודה-לגיטימציה של מדינת ישראל בקמפוסים של האוניברסיטאות והמכללות בארה"ב. במהלך הסמסטר נמנו עד כה למעלה מ-75 אירועים אנטי-ישראליים בקמפוסים ברחבי ארה"ב, בהשוואה ל-35 בלבד בתקופה המקבילה בסתיו 2013. קבוצות סטודנטים אנטי-ישראליות ידועות בשימוש שלהן בטקטיקות בוטות, כגון הצבת מפגינים המעמידים פני מתים, בניית "חומות אפרטהייד" בקמפוס וחלוקה של הודעות פינוי מפוברקות במעוונות.

אל מול הטענות השגויות אודות טיהור אתני, ג'נוסייד ופשעי מלחמה, כמעט לעולם לא עומדת הכרה בטרור הפלסטיני נגד אזרחים ישראליים או במאמציה המתמשכים של ישראל לעשות שלום עם הפלסטינים.

ארגונינה

לאחר תקופה שבה היה נדמה כי האנטישמיות בארגונינה רדומה, היא שוב הרימה את ראשה, ומספר האירועים האנטישמיים במדינה עלה. מספר האירועים האנטישמיים אינו המדד היחיד. התחושה בקהילה היהודית היא ששנת 2014 מהווה ציון דרך ביחס לקהילה היהודית במדינה. הפעם, כפי שקרה במקרים רבים קודם לכן, התירוץ היה הסכסוך ברצועת עזה והפלסטינים ההרוגים בהתקפות הישראליות, דבר שהוחמר במידה רבה בשל הכיסוי התקשורתי הבלתי מאוזן של חלק גדול מן העיתונות המקומית.

השנאה הגיחה בהדרגה בשנת 2014: תופעות של כתובות נאצה עם צלבי קרס וגידופים על קירות בתי ספר ומוסדות השייכים לקהילה היהודית, חזרו ונשנו; כתובות נכתבו על הסורגים המגנים על שגרירות ישראל מול מצלמות הטלוויזיה וצלמי העיתונות, במהלך הפגנות שאורגנו, בין היתר, על ידי מפגלת העבודה, מפגלת הפועלים הסוציאליסטים, קבראצ'ו, תנועת העובדים הסוציאליסטית ומפגלת "מילה".

מרחב בריה"מ לשעבר

מרחב בריה"מ לשעבר התאפיין בשנת 2014 במשבר מדיני בין רוסיה לבין אוקראינה שהוביל לאלימות ולמלחמת אזרחים במחוזותיה המזרחיים של זו האחרונה. על רקע המשבר, נעשה שימוש עקבי ומקיף בסוגיה היהודית ע"י כל הגורמים המעורבים בעימות זה, כאשר כל הגורמים האשימו זה את זה באנטישמיות ובפגיעה מכוונת ביהודים. המשטר ברוסיה ממשיך להציג באמצעות כלי תקשורת את היהודים כגורם שנאמנותו למדינה מוטלת בספק, בעיקר על רקע העימות עם המערב והסכסוך עם אוקראינה. באוקראינה, חלה התגברות באירועים אלימים ובפגיעה חוזרת במתקנים ואתרים יהודיים, על רקע חוסר היכולת של הרשויות להתמודד עם התופעה. זאת לצד התרחבות השימוש באנטישמיות לצרכים פוליטיים (פרובוקציות במטרה להציג את המשטר/המתנגדים למשטר כאנטישמים). אירועי "צוק איתן" כמעט שלא גרמו לעליית מפלס האירועים, למעט התגברות התעמולה מצד הגורמים הפרו-פלשתיניים המקומיים וחדירת השיח לכלי תקשורת רשמיים, לרבות בשפות זרות.

מאבק באנטישמיות בעולם

ברוב מדינות המערב נהוגה מדיניות של אפס סובלנות כלפי אנטישמיות. מרבית המקרים בהם נחשפים מחוללי אנטישמיות, הם מטופלים ביד קשה.

הדוגמאות לכך רבות:

- בצרפת, בית המשפט העליון אסר על הקומיקאי האנטישמי דיודונה להופיע בעיר נאנט. בעקבות ההחלטה הזאת, ערים נוספות ביטלו את הופעותיו של דיודונה ובסופו של דבר, מהלך זה הוביל לביטול מסע הופעותיו.
- בפולין, התובע הכללי, Andrzej Seremet, הכריז על תום תקופת הסובלנות של מערכת המשפט במדינה, בנוגע להתבטאויות של שנאת זרים בכלל ואנטישמיות בפרט.
- בארצות הברית, ראש העיר של קהילת Marionville, במיזורי, התפטר בעקבות הערות אנטישמיות שהשמיע, התומכות באדם הדוגל בעליונות הגזע הלבן, אשר נאשם ברציחתם של שלושה בני אדם באתרים של הקהילה היהודית בקנזס.
- ברוסיה, הנשיא ולדימיר פוטין חתם על צו המאשר את החוק האוסר על הכחשת השואה ופשעי הנאצים במלחמת העולם השנייה.
- בגרמניה, הקנצלרית אנגלה מרקל, פוליטיקאים, סלבריטאים אנשי עסקים ומובילי דעת קהל גרמנים מן השורה הראשונה, התגייסו לפרויקט שיזם העיתון הגרמני הפופולרי "בילד" תחת הכותרת: "לא עוד שנאת יהודים!".
- כמעט כל מנהיגי המדינות המערביות, ללא יוצא מן הכלל, גינו את ההפגנות האנטישמיות שהתקיימו בשטחן במהלך מבצע 'צוק איתן'.

סיכום

גל התקריות האנטישמיות אשר בו היכה באירופה בקיץ, לא היה הראשון ב־15 השנים האחרונות. כמעט בכל פעם שהתחולל סבב לחימה בעזה, בגדה המערבית או בלבנון, יצאו ההמונים לרחובות וזעקו נגד המדינה היהודית ופעולותיה. כך היה בפרוץ האינתיפאדה השנייה, וכך גם בזמן מבצע 'עופרת יצוקה'. בגל הנוכחי ההיקף והסגנון של האירועים האנטישמיים רחבים יותר ובוטים יותר. הם כוללים תקיפה והשחתה של עשרות בתי כנסת, לרבות השלכת בקבוקי תבערה בגרמניה וצרפת, הפגנות נגד ישראל בצרפת שהפכו להתפרעויות המוניות מחוץ לבתי כנסת וחנויות בבעלות יהודית בפריז וכן גם קריאות "יהודים לגז" בברלין. לכך נוספו גם מאות מקרים של הטרדות מילוליות של יהודים, בציבור ובאינטרנט. האשמת יהודים במעשיה של ישראל, הופכת למקובלת יותר ויותר.

הגל החדש של אנטישמיות המכה עתה באירופה, שונה באופן מהותי מגלים קודמים. מקורה של האנטישמיות החדשה אינו רק בגילויים הנאורנאצים האופייניים; האמת היא שחלק גדול מהרוח האנטי-יהודית באירופה, מקורו באירופאים ממוצא מוסלמי.

האנטישמיות לא נולדה בקרב המוסלמים של אירופה, והם אינם היחידים המקדמים אותה היום. האנטישמיות המסורתית של הימין הקיצוני של אירופה, חיה וקיימת, וכך גם זו של השמאל הקיצוני, תוצר לוואי שלילי של הסימפטיה למאבק השחרור של הפלסטינים. יש גם אנטישמיות של המרכז, שהיא תת־קטגוריה של תנועות אנטי־אמריקאיות ואנטי־קפיטליסטיות אשר אירופאים מתונים רבים תומכים בהן. אולם, עליית האנטישמיות המוסלמית היא האחראית לשינוי הטרי בנימת השנאה בעולם, ובכמות התקריות. עד לאחרונה, האנטישמיות הייתה ברובה מוסתרת למחצה ואנונימית, אך כיום האנטישמיות אינה מסתתרת ואינה אנונימית. כיום, אנטישמים יכולים להרים את ראשם בגלוי ולמכור את מרכולתם בראש חוצות במסווה של "ביקורת לגיטימית" כלפי מדינת ישראל. די אם נזכיר את דיודונה ואלן סורל בצרפת, ג'ורג' גלאויי בבריטניה, ולאחרונה, גאבור וונה מהונגריה, המכריזים מעל כל במה אפשרית את מה שהפך למנטרה בפי האנטישמים החדשים: "אין לנו דבר כנגד יהודים. הבעיה היחידה שלנו היא עם ישראל והציונות". הגבולות בין האנטי ישראליות לאנטישמיות ובין ביקורת לגיטימית לדה לגיטימציה מטשטשים מאוד וגם המחוללים אותה כבר מתקשים להבחין ביניהם.